

NATURAL ORIGINS

Promoting Entrepreneurship among Young People with Migrant Background, focusing on the Trade of Natural Products

Σύνοψη Πολιτικών (v.5): Ενδυνάμωση της
Επιχειρηματικότητας των Μεταναστών μέσω της
Εκπαίδευσης και της Κοινωνικής Δέσμευσης

Project Number: 2022-2-CY02-KA220-YOU-000100524

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

NATURAL ORIGINS

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. You are free to share and adapt the material as long as you provide proper attribution, do not use the material for commercial purposes, and distribute your contributions under the same license.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ	
Πακέτο εργασίας:	5
Αριθμός Προγράμματος:	2022-2-CY02-KA220-YOU-000100524
Ακρωνύμιο:	NaturalOrigins
Τίτλος:	Promoting Entrepreneurship among Young People with Migrant Background, focusing on the Trade of Natural Products
URL:	www.naturalorigins.eu

ΕΤΑΙΡΟΙ	
DOUMAG LTD	Κύπρος
EUROPEAN GRANTS INTERNATIONAL ACADEMY SRL	Ιταλία
Dalhena Association	Ισπανία
Kapadokya Egitim ve Arastirma Dernegi	Τουρκία
MD BRAINNOVATION CONSULTING SINGLE MEMBER COMPANY	Ελλάδα
KONNEKTABLE TECHNOLOGIES LIMITED	Ιρλανδία

Περίληψη

Η παρούσα σύναψη πολιτικών εστιάζει στην ανάγκη για εξατομικευμένα εκπαιδευτικά εργαλεία και στρατηγικές κοινοτικής εμπλοκής για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας μεταξύ των νέων μεταναστών στην Ελλάδα, την Ισπανία, την Κύπρο, την Ιταλία, την Τουρκία και την Ιρλανδία. Με την αξιοποίηση καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθοδολογιών και πρωτοβουλιών που βασίζονται στην κοινότητα, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να δημιουργήσουν νέες πλατφόρμες για μετανάστες επιχειρηματίες στον τομέα των φυσικών προϊόντων. Αυτή η ενοποιημένη προσέγγιση αναδεικνύει τα βασικά πλεονεκτήματα των εκπαιδευτικών εργαλείων, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και των προγραμμάτων καθοδήγησης που μπορούν να επιφέρουν θετικές αλλαγές στο κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον.

Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν μοναδικές προκλήσεις στο επιχειρηματικό τοπίο, όπως γλωσσικά εμπόδια, περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους και προβλήματα ένταξης. Τα εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι κρίσιμα για να βοηθήσουν τους μετανάστες και τους πρόσφυγες να ενταχθούν στα νέα τους περιβάλλοντα, προσφέροντάς τους τις απαραίτητες δεξιότητες και ευκαιρίες για να ευημερήσουν ως επιχειρηματίες. Αυτά τα προγράμματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν βιωματική μάθηση, μάθηση με βάση την επίλυση προβλημάτων και ψηφιακές προσομοιώσεις, παρέχοντας πρακτική γνώση και ενισχύοντας την κριτική σκέψη και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.

Η κοινοτική εμπλοκή διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία της επιχειρηματικότητας των μεταναστών. Η ένταξη σε τοπικά επιχειρηματικά δίκτυα, η πρόσβαση σε καθοδήγηση και η συμμετοχή σε κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων μεταναστών. Οι συνεργατικές προσπάθειες με τοπικές επιχειρήσεις και κοινοτικές οργανώσεις μπορούν να προσφέρουν πρακτική άσκηση, μαθητείες και ευκαιρίες εκπαίδευσης μέσω της πράξης, υποστηρίζοντας τις εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και παρέχοντας ένα δίκτυο υποστήριξης για τους νέους μετανάστες.

Οι προτάσεις πολιτικής περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εστιάζουν σε πρακτικές δεξιότητες, κριτική σκέψη και τις δυναμικές της αγοράς. Η δημιουργία προγραμμάτων καθοδήγησης που συνδυάζουν νέους μετανάστες με έμπειρους επιχειρηματίες και η δημιουργία ομάδων ομοτίμων για καθοδήγηση είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή καθοδήγησης και υποστήριξης. Είναι επίσης κρίσιμη η διασφάλιση της πρόσβασης στα απαραίτητα τεχνολογικά εργαλεία, τους χρηματοοικονομικούς πόρους και τα εκπαιδευτικά υλικά. Η παροχή εκπαίδευσης στον χρηματοοικονομικό εγγραμματισμό είναι απαραίτητη για να βοηθηθούν οι νέοι μετανάστες στη διαχείριση των οικονομικών τους και στην αναζήτηση επιλογών χρηματοδότησης.

Επιπλέον, η προώθηση της ενσωμάτωσης μέσω της ανάπτυξης δίγλωσσων πόρων και πολιτισμικά σχετικών παραδειγμάτων μπορεί να καταστήσει τη μάθηση πιο προσβάσιμη και κατανοητή. Οι συνεργασίες με την κοινότητα και τα δίκτυα υποστήριξης θα πρέπει να ενισχυθούν για να δημιουργηθεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τους νέους μετανάστες επιχειρηματίες.

Με την ενσωμάτωση αυτών των στρατηγικών, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον που ενδυναμώνει τους νέους μετανάστες, προωθώντας την οικονομική ένταξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η υλοποίηση

NATURAL ORIGINS

αυτών των προτάσεων δεν θα βοηθήσει μόνο στην κοινωνικοοικονομική ένταξη των μεταναστών, αλλά θα συμβάλει και στη συνολική οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή σε Ελλάδα, Ισπανία, Κύπρο, Ιταλία, Τουρκία και Ιρλανδία. Η συνεργατική προσπάθεια από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τις κοινοτικές οργανώσεις και τον ιδιωτικό τομέα είναι κρίσιμη για να διασφαλιστεί ότι οι μετανάστες επιχειρηματίες θα έχουν τα εργαλεία και την υποστήριξη που χρειάζονται για να ευημερήσουν.

Εισαγωγή

Η επιχειρηματικότητα των μεταναστών έχει γίνει βασικό στοιχείο στο οικονομικό τοπίο πολλών χωρών, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κύπρος, η Ιταλία, η Τουρκία και η Ιρλανδία, συμβάλλοντας σημαντικά στις τοπικές οικονομίες και προάγοντας την πολιτιστική ποικιλομορφία. Ωστόσο, η πορεία προς την επιτυχημένη επιχειρηματικότητα για τους μετανάστες είναι συχνά γεμάτη προκλήσεις, όπως γλωσσικά εμπόδια, περιορισμένη πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους και ανεπαρκή δίκτυα υποστήριξης. Αυτά τα εμπόδια αποτρέπουν πολλούς νέους μετανάστες από την πλήρη ένταξή τους στον οικονομικό ιστό των χωρών υποδοχής και την αξιοποίηση των επιχειρηματικών τους δεξιοτήτων.

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί θεμελιώδες εργαλείο για την ενδυνάμωση και την ένταξη των μεταναστών στην κοινωνία, διαμορφώνοντας μια ολοένα και πιο διαπολιτισμική και ποικιλόμορφη πολιότητα. Για πολλούς νέους και γυναίκες μετανάστες, η επιχειρηματικότητα αποτελεί μια ευκαιρία για να αποκτήσουν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και να δημιουργήσουν ένα προσωπικό σχέδιο ζωής, καταρρίπτοντας στερεότυπα και συμβάλλοντας θετικά στην ευημερία τους και στην κοινωνία συνολικά.

Η αγορά φυσικών προϊόντων, περιλαμβανομένων τομέων όπως η γεωργία, τα βιολογικά προϊόντα, τα φυτικά προϊόντα και τα χειροποίητα αγαθά, προσφέρει μια πολλά υποσχόμενη διέξοδο για τους μετανάστες επιχειρηματίες. Αυτός ο τομέας ευθυγραμμίζεται με τις παραδοσιακές δεξιότητες και τις γνώσεις πολλών μεταναστών και παρουσιάζει ευκαιρίες για καινοτομία και βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές. Η παγκόσμια στροφή προς τα φυσικά και βιολογικά προϊόντα ενισχύει περαιτέρω τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας σε αυτήν την αγορά.

Παρά τις ευκαιρίες, τα υπάρχοντα συστήματα υποστήριξης για μετανάστες επιχειρηματίες είναι ανεπαρκή. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα συχνά δεν ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες των μεταναστών, αφήνοντας ένα σημαντικό κενό δεξιοτήτων. Επιπλέον, οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί δεν είναι εύκολα προσβάσιμοι, και οι υπάρχουσες κοινοτικές πρωτοβουλίες στερούνται συντονισμού και βιωσιμότητας. Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν επίσης προκλήσεις, όπως η αναγνώριση των προσόντων τους, τα οικονομικά εμπόδια, τα στερεότυπα και οι διοικητικές δυσκολίες, που περιπλέκουν την επιχειρηματική τους διαδρομή.

Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα ζητήματα, είναι ζωτικής σημασίας να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν στρατηγικές που ενδυναμώνουν τους νέους μετανάστες μέσω της εκπαίδευσης και της κοινοτικής εμπλοκής. Αυτό περιλαμβάνει τη δημιουργία εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, την προώθηση κοινοτικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και την ίδρυση ισχυρών δικτύων καθοδήγησης και υποστήριξης. Η εκπαίδευση διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην ενσωμάτωση των μεταναστών και των προσφύγων, παρέχοντάς τους τις απαραίτητες δεξιότητες και ευκαιρίες μέσω διαφόρων μεθόδων, όπως η βιωματική μάθηση, η μάθηση με βάση την επίλυση προβλημάτων και οι ψηφιακές προσομοιώσεις.

Η κοινοτική εμπλοκή είναι εξίσου σημαντική, καθώς προωθεί την κοινωνική ένταξη και παρέχει πρόσβαση σε ζωτικά δίκτυα και πόρους. Η ένταξη των μεταναστών σε τοπικά επιχειρηματικά δίκτυα, η πρόσβαση σε καθοδήγηση και η συμμετοχή τους σε κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων μεταναστών.

Με την εστίαση σε αυτούς τους τομείς, οι χώρες μπορούν να δημιουργήσουν ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον για την επιχειρηματικότητα των μεταναστών. Αυτό, με τη σειρά του, θα ενισχύσει την οικονομική ένταξη των μεταναστών και θα συμβάλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή. Ο στόχος αυτού του πολιτικού υπομνήματος είναι να παρέχει στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, στις ΜΚΟ, στους οργανισμούς ανάπτυξης επιχειρήσεων και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρακτικές συστάσεις για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των μεταναστών. Μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων και συνεργατικών προσπαθειών, είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί το επιχειρηματικό δυναμικό των νέων μεταναστών και να διασφαλιστεί η επιτυχής τους ένταξη στις τοπικές οικονομίες.

Ιστορικό

Η μετανάστευση λόγω συγκρούσεων, φυσικών καταστροφών ή οικονομικών συνθηκών έχει δημιουργήσει σημαντικές προκλήσεις βιωσιμότητας τόσο για τους μετανάστες όσο και για τις χώρες υποδοχής, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κύπρος, η Ιταλία, η Τουρκία και η Ιρλανδία. Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν μοναδικά εμπόδια στην επιχειρηματικότητα, όπως γλωσσικά εμπόδια, περιορισμένη γνώση της αγοράς, ανεπαρκή εκπαιδευτικά προγράμματα, περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοοικονομικούς πόρους και ανεπαρκή δίκτυα υποστήριξης. Αυτές οι προκλήσεις παρεμποδίζουν την πλήρη ένταξή τους στις νέες κοινότητές τους και την αξιοποίηση του επιχειρηματικού τους δυναμικού.

Παρά τα εμπόδια, η επιχειρηματικότητα των μεταναστών διαθέτει σημαντικές δυνατότητες για οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική ένταξη. Οι μετανάστες συχνά διαθέτουν ποικίλα επαγγελματικά υπόβαθρα και δεξιότητες, οι οποίες, αν αξιοποιηθούν κατάλληλα, μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στις τοπικές οικονομίες. Για παράδειγμα, η αγορά φυσικών προϊόντων, που περιλαμβάνει τομείς όπως η γεωργία, τα βιολογικά προϊόντα, τα φυτικά προϊόντα και τα χειροποίητα αγαθά, προσφέρει υποσχόμενες ευκαιρίες για επιχειρηματικές δραστηριότητες ευθυγραμμισμένες με τις παραδοσιακές δεξιότητες και γνώσεις πολλών μεταναστών. Αυτός ο τομέας προσφέρει επίσης ευκαιρίες για καινοτομία και βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές.

Τα τελευταία χρόνια, διάφορες πρωτοβουλίες σε αυτές τις χώρες έχουν στόχο την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των μεταναστών, ιδίως στον τομέα των φυσικών προϊόντων. Στην Ιταλία, για παράδειγμα, έργα όπως το INTEGRA, τα Orti Urbani, το FabriQ και το StartUp School έχουν επιδείξει επιτυχία συνδυάζοντας βιωματική μάθηση, ψηφιακές προσομοιώσεις και κοινοτική υποστήριξη. Αυτά τα προγράμματα έχουν βελτιώσει σημαντικά τις επιχειρηματικές δεξιότητες και την κοινωνική ένταξη των συμμετεχόντων μεταναστών. Παρομοίως, η ισπανική πρωτοβουλία «Ενδυνάμωση των Μεταναστριών μέσω της Επιχειρηματικότητας» αναδεικνύει τον ρόλο της συμμετοχής της κοινότητας στην υποστήριξη των μεταναστών επιχειρηματιών.

Ωστόσο, συστημικά εμπόδια, όπως ανεπαρκή εκπαιδευτικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες των μεταναστών, περιορισμένη πρόσβαση σε επιχειρηματικά δίκτυα και σημαντικές προκλήσεις κοινωνικής και πολιτισμικής ένταξης, παραμένουν διαδεδομένα. Οι μετανάστες συχνά δυσκολεύονται με την αναγνώριση των ξένων προσόντων τους και δεν έχουν πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της τοπικής αγοράς. Επιπλέον, τα οικονομικά εμπόδια είναι σημαντικά, καθώς τα παραδοσιακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι συχνά απρόθυμα να παρέχουν δάνεια σε μετανάστες λόγω των αντιληπτών κινδύνων, της έλλειψης πιστωτικού ιστορικού ή της ανεπαρκούς εγγύησης.

Η κοινοτική εμπλοκή διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Η αποτελεσματική ένταξη στα τοπικά επιχειρηματικά δίκτυα, η πρόσβαση σε καθοδήγηση και η δυνατότητα συμμετοχής σε κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων των μεταναστών. Προγράμματα που προωθούν την κοινωνική και πολιτιστική ένταξη, όπως κοινοτικοί κήποι και τοπικές θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, προσφέρουν πρακτική εμπειρία και χτίζουν δεσμούς με την κοινότητα, ενισχύοντας το συνολικό σύστημα υποστήριξης των μεταναστών επιχειρηματιών.

Παρά αυτές τις προσπάθειες, χρειάζονται πιο στοχευμένες στρατηγικές και ολοκληρωμένοι μηχανισμοί υποστήριξης για να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της επιχειρηματικότητας των μεταναστών. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικούς πόρους και την προώθηση κοινοτικών πρωτοβουλιών που υποστηρίζουν την ένταξη και την ανάπτυξη των μεταναστευτικών επιχειρήσεων. Με την αντιμετώπιση αυτών των συστημικών εμποδίων, οι χώρες μπορούν να δημιουργήσουν ένα πιο συμπεριληπτικό και υποστηρικτικό επιχειρηματικό οικοσύστημα, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

Η επιτυχής ένταξη των μεταναστών επιχειρηματιών στην τοπική οικονομία όχι μόνο τους ωφελεί ατομικά, αλλά ενισχύει και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη διαφοροποίηση της οικονομίας και τη συνολική ανθεκτικότητα της οικονομίας. Επιπλέον, η προώθηση ενός περιβάλλοντος που υποστηρίζει τους μετανάστες επιχειρηματίες προάγει την κοινωνική συνοχή και μειώνει τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Συνεπώς, η συνεργατική προσπάθεια από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τις κοινοτικές οργανώσεις και τον ιδιωτικό τομέα είναι κρίσιμη για να διασφαλιστεί ότι οι μετανάστες επιχειρηματίες θα είναι εξοπλισμένοι με τα απαραίτητα εργαλεία και υποστήριξη για να ευημερήσουν στα νέα τους περιβάλλοντα.

Ανάλυση του Ζητήματος

→ **Εκπαιδευτικά Εμπόδια:** Σε όλες τις συνεργαζόμενες χώρες, υπάρχει ένα σημαντικό κενό στα εκπαιδευτικά προγράμματα που είναι προσαρμοσμένα στις συγκεκριμένες ανάγκες των μεταναστών. Η περιορισμένη πρόσβαση σε σχετική επιχειρηματική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση εμποδίζει τους μετανάστες να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Για παράδειγμα, στην Ελλάδα, μόνο το 30% των μεταναστών έχει πρόσβαση σε τέτοια εκπαίδευση. Στην Τουρκία, η έλλειψη στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων επιδεινώνει περαιτέρω αυτό το ζήτημα.

→ **Διοικητικά και Νομικά Εμπόδια:** Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν σημαντικές νομικές και διοικητικές προκλήσεις για την ίδρυση και διατήρηση επιχειρήσεων. Η διαδικασία αναγνώρισης προσόντων είναι συχνά αργή και πολύπλοκη, όπως επισημαίνεται στην Ισπανία. Επιπλέον, τα περίπλοκα κανονιστικά πλαίσια και τα γραφειοκρατικά εμπόδια σε χώρες όπως η Τουρκία και η Ισπανία δυσχεραίνουν την αποτελεσματική πλοήγηση των μεταναστών στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

→ **Οικονομικά Εμπόδια:** Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση και οικονομικούς πόρους αποτελεί μεγάλο εμπόδιο για τους μετανάστες επιχειρηματίες. Τα παραδοσιακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι συχνά απρόθυμα να παρέχουν δάνεια στους μετανάστες λόγω των αντιληπτών κινδύνων και της έλλειψης πιστωτικού ιστορικού. Αυτό είναι εμφανές στην Ελλάδα, όπου μόνο το 20% των μεταναστών επιχειρηματιών λαμβάνει

επαρκή χρηματοδότηση. Ομοίως, τα οικονομικά εμπόδια στην Ισπανία περιορίζουν τη δυνατότητα των μεταναστών να υλοποιήσουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες.

→ **Γλωσσικά και Πολιτισμικά Εμπόδια:** Η ανεπαρκής γλωσσική επάρκεια και οι πολιτισμικές διαφορές αποτελούν σημαντικά εμπόδια για τους μετανάστες επιχειρηματίες. Αυτά τα εμπόδια παρεμποδίζουν την αποτελεσματική επικοινωνία, την ένταξη στις τοπικές αγορές και την πρόσβαση σε πόρους. Στην Τουρκία και την Κύπρο, τα γλωσσικά εμπόδια εμποδίζουν τους μετανάστες να κατανοήσουν τις κανονιστικές απαιτήσεις και να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στις τοπικές κοινότητες.

→ **Κοινοτική Εμπλοκή και Δίκτυα Υποστήριξης:** Η αποτελεσματική εμπλοκή της κοινότητας είναι κρίσιμη για την ένταξη των μεταναστών στο επιχειρηματικό οικοσύστημα. Ωστόσο, οι υπάρχουσες κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι συχνά κατακερματισμένες και στερούνται βιωσιμότητας. Για παράδειγμα, κοινοτικά προγράμματα που υλοποιούνται στην Ελλάδα και την Ιταλία δείχνουν υψηλότερα ποσοστά επιτυχίας όταν περιλαμβάνουν ισχυρά δίκτυα καθοδήγησης και υποστήριξης. Η έλλειψη χρόνου για συμμετοχή στην κοινότητα, όπως σημειώνεται στην Ισπανία, επιδεινώνει περαιτέρω το ζήτημα.

→ **Κοινωνική και Πολιτισμική Ένταξη:** Οι μετανάστες συχνά αντιμετωπίζουν κοινωνική απομόνωση και διακρίσεις, γεγονός που εμποδίζει τις επιχειρηματικές τους προσπάθειες. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες και στρατηγικές που προάγουν την κοινωνική και πολιτιστική ένταξη είναι απαραίτητες. Έργα όπως οι κοινοτικοί κήποι στην Ιταλία και την Κύπρο παρέχουν ευκαιρίες για μάθηση και ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων, ενώ παράλληλα ενισχύουν τους κοινωνικούς δεσμούς.

→ **Στρατηγικές Βιωσιμότητας:** Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών επιχειρηματικότητας μεταναστών απαιτεί συνεργασίες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, διαφοροποιημένα μοντέλα χρηματοδότησης και κοινοτικές δομές ιδιοκτησίας. Επιτυχημένα παραδείγματα από την Ιταλία, όπως το έργο «INTEGRA» και το «Orti Urbani», αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του συνδυασμού βιωματικής μάθησης, ψηφιακών προσομοιώσεων και κοινοτικής υποστήριξης.

→ **Συμπέρασμα:** Η αντιμετώπιση αυτών των αλληλοσυνδεόμενων προκλήσεων απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνδυάζει στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, βελτιωμένη πρόσβαση σε χρηματοοικονομικούς πόρους, αποτελεσματική κοινοτική εμπλοκή και στρατηγική χρήση της τεχνολογίας. Με την υιοθέτηση μιας ολιστικής στρατηγικής, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον όπου οι μετανάστες επιχειρηματίες μπορούν να ευημερήσουν, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

Προτάσεις Πολιτικής

Ανάπτυξη Εξατομικευμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων:

- **Επαγγελματική Κατάρτιση και Επιχειρηματική Εκπαίδευση:** Εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και επιχειρηματικής εκπαίδευσης ειδικά σχεδιασμένων για μετανάστες. Αυτά τα προγράμματα θα πρέπει να καλύπτουν βασικές επιχειρηματικές δεξιότητες, όπως διαχείριση επιχειρήσεων, χρηματοοικονομική παιδεία και μάρκετινγκ. Συνεργαστείτε με εκπαιδευτικά ιδρύματα

για την προσφορά αυτών των μαθημάτων σε πολλές γλώσσες, ώστε να εξυπηρετηθεί ο ποικιλόμορφος πληθυσμός των μεταναστών.

- **Βιωματική Μάθηση:** Προώθηση της βιωματικής μάθησης μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων, μαθητειών και πραγματικών έργων. Προγράμματα όπως το έργο «INTEGRA» στην Ιταλία και οι κοινοτικοί κήποι στην Κύπρο αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα της πρακτικής μάθησης στην εξοπλισμό των μεταναστών με τις απαραίτητες δεξιότητες.
- **Ψηφιακές Προσομοιώσεις:** Χρήση ψηφιακών προσομοιώσεων και εργαλείων εικονικής πραγματικότητας για την παροχή βιωματικών εμπειριών μάθησης. Αυτές οι τεχνολογίες μπορούν να προσομοιώσουν σενάρια αγοράς, διαχείριση επιχειρήσεων και ανάπτυξη προϊόντων, προσφέροντας ένα περιβάλλον μάθησης χωρίς κινδύνους.

Ενίσχυση της Πρόσβασης σε Χρηματοοικονομικούς Πόρους:

- **Επιχορηγήσεις και Μικροδάνεια:** Δημιουργία μηχανισμών χρηματοδοτικής υποστήριξης όπως επιχορηγήσεις, μικροδάνεια και επενδυτικά κεφάλαια που απευθύνονται σε μετανάστες επιχειρηματίες. Οι δημόσιες διοικήσεις πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση σε δάνεια ή μικροδάνεια με ευνοϊκούς όρους, όπως σημειώνεται στην Ισπανία.
- **Συμπεριληπτικά Χρηματοοικονομικά Προϊόντα:** Δημιουργία χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που καλύπτουν τις μοναδικές ανάγκες των μεταναστών επιχειρηματιών. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να εξετάζουν εναλλακτικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας για να μετριάσουν την έλλειψη παραδοσιακού πιστωτικού ιστορικού μεταξύ των μεταναστών.

Προώθηση της Κοινοτικής Δέσμευσης και των Δικτύων Υποστήριξης:

- **Προγράμματα Καθοδήγησης:** Δημιουργία προγραμμάτων καθοδήγησης που συνδυάζουν μετανάστες επιχειρηματίες με έμπειρους ηγέτες επιχειρήσεων. Αυτοί οι μέντορες μπορούν να παρέχουν πολύτιμες γνώσεις, συμβουλές και υποστήριξη. Η πολιτισμική και γλωσσική καταγωγή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την ενίσχυση της επικοινωνίας και της κατανόησης.
- **Κοινοτικές Πρωτοβουλίες:** Υποστήριξη κοινοτικών πρωτοβουλιών που διευκολύνουν την ένταξη των μεταναστών επιχειρηματιών σε τοπικά επιχειρηματικά δίκτυα. Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων και κοινοτικοί κήποι, όπως στην Ιταλία και την Κύπρο, παρέχουν βασικούς πόρους και υποστήριξη.
- **Συνεργασίες Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα:** Προώθηση συνεργασιών μεταξύ δημόσιων αρχών, ιδιωτικών εταιρειών και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των πρωτοβουλιών επιχειρηματικότητας των μεταναστών.

Απλοποίηση Κανονιστικών και Διοικητικών Διαδικασιών:

- **Απλοποίηση της Εγγραφής Επιχειρήσεων:** Απλοποίηση των κανονιστικών απαιτήσεων και των διοικητικών διαδικασιών για τους μετανάστες επιχειρηματίες. Δημιουργία κέντρων υποστήριξης που παρέχουν νομικές συμβουλές, διοικητική βοήθεια και πληροφορίες για τις διαδικασίες εγγραφής επιχειρήσεων.

- **Υπηρεσίες Μιας Στάσης:** Δημιουργία υπηρεσιών μιας στάσης που απλοποιούν τη διαδικασία απόκτησης αδειών και πιστοποιητικών για μετανάστες επιχειρηματίες. Πολύγλωσσες διαδικτυακές πλατφόρμες μπορούν να βοηθήσουν τους μετανάστες να έχουν εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις νομικές απαιτήσεις και τους κανονισμούς.

Αξιοποίηση της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας:

- **Ψηφιακές Πλατφόρμες:** Ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών που παρέχουν στους μετανάστες πρόσβαση σε βασικούς επιχειρηματικούς πόρους, όπως πληροφορίες για την αγορά, οδηγίες κανονισμών και ευκαιρίες χρηματοδότησης. Μαθήματα ηλεκτρονικής μάθησης για διαχείριση επιχειρήσεων και τοπικούς κανονισμούς θα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε πολλές γλώσσες.
- **Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Ψηφιακό Μάρκετινγκ:** Προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικού εμπορίου και εργαλείων ψηφιακού μάρκετινγκ για να βοηθήσουν τους μετανάστες επιχειρηματίες να επεκτείνουν την εμβέλειά τους και τη βάση πελατών τους. Προσφορά προγραμμάτων εκπαίδευσης στον ψηφιακό εγγραμματοτισμό και στην υιοθέτηση της τεχνολογίας για την ενίσχυση της ικανότητας των μεταναστών να αξιοποιούν καινοτόμες λύσεις στις επιχειρήσεις τους.

Προώθηση της Συμπεριληπτικότητας και της Ισότητας των Φύλων:

- **Υποστήριξη για Γυναίκες Επιχειρηματίες:** Ανάπτυξη προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες μετανάστριες επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, καθοδήγηση και επιχειρηματικά δίκτυα. Προώθηση πολιτικών που ευνοούν τη συμμετοχή των γυναικών σε επιχειρηματικές δραστηριότητες και ηγετικούς ρόλους.
- **Υπηρεσίες Φροντίδας Παιδιών και Υποστήριξης Οικογένειας:** Παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών και υποστήριξης οικογένειας για να επιτρέψει στις γυναίκες μετανάστριες να ακολουθήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες χωρίς επιπλέον επιβαρύνσεις.

Προώθηση της Δημόσιας Ευαισθητοποίησης και Υποστήριξης:

- **Εκστρατείες Ευαισθητοποίησης:** Εκκίνηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης για να αναδειχθούν οι θετικές συνεισφορές των μεταναστών επιχειρηματιών στην οικονομία και την κοινωνία. Συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης για την προώθηση ιστοριών επιτυχίας και την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων και παρανοήσεων.
- **Ομάδες Υποστήριξης:** Συνεργασία με ομάδες υποστήριξης για την προώθηση ευνοϊκών πολιτικών και τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα των μεταναστών.

Ενίσχυση της Συνεργασίας με Διεθνείς Οργανισμούς:

- **Διεθνείς Συνεργασίες:** Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, για την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και των πόρων τους για την υποστήριξη των μεταναστών επιχειρηματιών.
- **Διεθνή Φόρουμ και Δίκτυα:** Συμμετοχή σε διεθνή φόρουμ και δίκτυα για την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την εκμάθηση από επιτυχημένες πρωτοβουλίες επιχειρηματικότητας μεταναστών σε άλλες χώρες.

Συμπεράσματα

Η ενδυνάμωση των νέων μεταναστών επιχειρηματιών μέσω της εκπαίδευσης και της κοινοτικής εμπλοκής είναι απαραίτητη για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης σε Ελλάδα, Ισπανία, Κύπρο, Ιταλία, Τουρκία και Ιρλανδία. Η εφαρμογή ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, η ενίσχυση της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικούς πόρους και η προώθηση κοινοτικών πρωτοβουλιών είναι κρίσιμα βήματα για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα των μεταναστών. Εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως η επαγγελματική κατάρτιση και η βιωματική μάθηση, εξοπλίζουν τους μετανάστες με τις απαραίτητες δεξιότητες, ενώ μηχανισμοί οικονομικής υποστήριξης, όπως επιχορηγήσεις και μικροδάνεια, αντιμετωπίζουν τα οικονομικά εμπόδια. Η κοινοτική εμπλοκή μέσω προγραμμάτων καθοδήγησης και τοπικών επιχειρηματικών δικτύων βοηθά στην ένταξη των μεταναστών στο επιχειρηματικό οικοσύστημα, παρέχοντάς τους πρακτική εμπειρία και υποστήριξη.

Η απλοποίηση των κανονιστικών διαδικασιών και η παροχή νομικής και διοικητικής υποστήριξης είναι απαραίτητες για τη μείωση των γραφειοκρατικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες. Η αξιοποίηση ψηφιακών πλατφορμών και εργαλείων ηλεκτρονικού εμπορίου μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την εμβέλεια και την αποδοτικότητα των επιχειρήσεων μεταναστών, ενώ τα προγράμματα εκπαίδευσης στον ψηφιακό εγγραμματισμό επιτρέπουν στους μετανάστες να αξιοποιήσουν αυτά τα εργαλεία αποτελεσματικά. Η αντιμετώπιση των μοναδικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες μετανάστριες επιχειρηματίες και η προώθηση πολιτικών ευαισθητοποιημένων στο φύλο διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για όλους τους μετανάστες. Η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις συνεισφορές των μεταναστών επιχειρηματιών και η αντιμετώπιση αρνητικών στερεοτύπων μέσω των μέσων ενημέρωσης και των προσπαθειών υποστήριξης είναι επίσης σημαντικά για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλοντος.

Με την υιοθέτηση αυτών των στρατηγικών, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, οι κοινοτικές οργανώσεις και ο ιδιωτικός τομέας μπορούν να απελευθερώσουν το επιχειρηματικό δυναμικό των νέων μεταναστών, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και τον πολιτιστικό πλούτο στις χώρες υποδοχής. Απαιτείται συνεργατική προσπάθεια από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την εφαρμογή αυτών των προτάσεων, διασφαλίζοντας ότι οι μετανάστες επιχειρηματίες θα είναι εξοπλισμένοι με τα εργαλεία και την υποστήριξη που χρειάζονται για να ευημερήσουν. Η ενδυνάμωση των μεταναστών επιχειρηματιών μέσω μιας ολοκληρωμένης πολιτικής προσέγγισης θα προωθήσει την καινοτομία, την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική αρμονία, τελικά ωφελώντας τα άτομα, τις κοινότητες και την κοινωνία στο σύνολό της.

Παράρτημα Ι: Βιβλιογραφία

1. ____ Asylum Migration and Integration Fund (FAMI). (2020). INTEGRA Project. FAMI.
2. Baycan-Levent, T. and Nijkamp, P. (2009). Characteristics of migrant entrepreneurship in Europe. *Entrepreneurship & Regional Development*, 21(4), 375-397. <https://doi.org/10.1080/08985620903020060>
3. ____ Del-Aguila-Arcental, S., Álvarez-Risco, A., & Villalobos-Alvarez, D. (2022). Venezuelan migrants in Peru and their entrepreneurial intention during the COVID-19 pandemic.
4. ____ *Entrepreneurial Business and Economics Review*, 10(4), 7-21. <https://doi.org/10.15678/eber.2022.100401>
5. Economistas sin Fronteras. Relatoría del encuentro «Empoderamiento de la mujer migrante a través del emprendimiento». Available at: <https://ecosfron.org/relatoria-del-encuentro-empoderamiento-de-la-mujer-migrante-a-traves-del-emprendimiento/>
6. ____ European Commission. (2016). Action Plan on the Integration of Third-Country Nationals.
7. ____ Faster Capital. Empoderamiento de las comunidades migrantes. Available at: <https://fastercapital.com/es/tema/empoderamiento-de-las-comunidades-de-inmigrantes.html>
8. ____ Faster Capital. Immigrant mentorship: From Newcomer to Entrepreneur: The Power of Immigrant Mentorship. Available at: <https://fastercapital.com/content/Immigrant-mentorship--From-Newcomer-to-Entrepreneur--The-Power-of-Immigrant-Mentorship.html#What-is-immigrant-mentorship-and-why-is-it-important->
9. ____ International Organization for Migration (IOM). (2020). Migrant Integration and Social Cohesion: A Global Review.
10. ____ Muhammad, Moiz., & Banberk, Turkec. (2022). Immigrant entrepreneurship in Turkey: history, development and current market. *Journal of Business, Economics and Finance*, <https://doi.org/10.17261/Pressacademia.2022.1622>
11. ____ Project: Nature-based integration: connecting communities with/in nature. Nuffield Foundation. Available at: <https://www.nuffieldfoundation.org/project/nature-based-integration-connecting-communities-with-in-nature>
12. ____ Project MEnt Migrant Entrepreneurs team-up with mentors. Available at: <https://mentproject.eu/#about>
13. ____ Saime, Özçürümez., & Julinda, Hoxha. (2022). Expanding the boundaries of the local: entrepreneurial municipalism and migration governance in Turkey. *New Perspectives on Turkey*, 68:95-113. <https://aperta.ulakbim.gov.tr/record/259409>
14. ____ Social Fare. (2022). Incubation Programs. Social Fare. Available at: <https://socialfare.org/>

15. Sotirakoglou et. al. (2022). ENTREPRENEURSHIP EDUCATION FOR MIGRANTS AS A PATH TO SOCIAL INCLUSION: THE CASE OF SOUTHEASTERN EUROPE, South-Eastern Europe Journal of Economics
16. Talip, Küçükcan. (2022). Türkiye's Migration Experience and Policy Orientations: Integrating Syrians in Higher Education. Studia Europejskie, 175-193. <https://journalse.com/pliki/pw/3-2022-Kucukcan.pdf>
17. Terra! Onlus. (2023). Community Ownership Models. Terra! Onlus. Available at: <https://www.italiachecambia.org/mappa/terra-onlus/>
18. Toycan, M., & Erkut, B. (2021). Entrepreneurial activity in Turkey: a statistical overview for the years of 2006-2020. International Entrepreneurship Review, 7(4), 23-33. <https://doi.org/10.15678/ier.2021.0704.02>
19. Turkish Statistical Institute (TurkStat). (2021). Migration Statistics.
20. Wahlbeck, Ö. (2018). The transferability and mobilisability of transnational resources: the case of Turkish entrepreneurs in Finland. Nordic Journal of Migration Research, 8(4), 237. <https://doi.org/10.2478/njmr-2018-0027>
21. Wade, R. (2020). How can Migrant Entrepreneurship Education Contribute to the Achievement of the Sustainable Development Goals? The Experience of the Fresh Start Programme, Policy and Practice. Available at: <https://www.developmenteducationreview.com/issue/issue-30/how-can-migrant-entrepreneurship-education-contribute-achievement-sustainable>
22. Williams, N., & Krasniqi, B. A. (2018). Coming out of conflict: how migrant entrepreneurs utilize human and social capital. Journal of International Entrepreneurship, 16(2), 301-323. <https://doi.org/10.1007/s10843-017-0221-4>
23. YABT. El emprendimiento como oportunidad para integrar a jóvenes migrantes. Available at: <https://yabt.net/2024/02/29/el-emprendimiento-como-oportunidad-para-integrar-a-jovenes-inmigrantes-antes-se-destaca-en-una-mesa-redonda-con-partes-interesadas-claves/>
24. Zappata Romana. (2021). Community Gardens for Migrants. Zappata Romana. Available at: <http://www.zappataromana.net/>
25. YABT. El emprendimiento como oportunidad para integrar a jóvenes migrantes. Available at: <https://yabt.net/2024/02/29/el-emprendimiento-como-oportunidad-para-integrar-a-jovenes-inmigrantes-antes-se-destaca-en-una-mesa-redonda-con-partes-interesadas-claves/>